

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 9P/72/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322201432
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Vaňová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2022:6322201432.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno v konaní pred sudkyňou Mgr. Miroslavou Vaňovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa matky O. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, XXX XX Z., a otca neurčeného, v konaní o návrhu navrhovateľky - starej matky O. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, XXX XX Z., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd maloletého J. B., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je o p r á v n e n á a p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, v akom by ju vykonávali rodičia; sústavne a dôsledne sa starať o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého. Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

II. Matka O. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého J. B., nar. XX.XX.XXXX minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, počnúc dňom 01.12.2022, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 15.07.2022 sa stará matka maloletého dieťaťa O. B., nar. XX.XX.XXXX domáha zverenia maloletého vnuka do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazania matky dieťaťa úhradou výživného vo výške podľa jej možností a schopností. Svoj návrh odôvodnila tým, že sa o maloletého osobne stará od jeho narodenia, keďže sa matka o maloleté dieťa nevie samostatne postarať. Matka dieťaťa nedokáže samostatne fungovať a sama potrebuje opateru. Maloletý J. pochádza zo vzťahu matky O. B., nar. XX.XX.XXXX a otca neurčeného. Matka dieťaťa je jej dcéra a býva s ňou v jednej domácnosti na adrese O. XX. Stará sa aj o matku dieťaťa, pretože táto má psychické problémy od detstva a je aj na to liečená. V detstve bola matka dieťaťa sledovaná na pedopsychiatrickej ambulancii u W.. L., teraz chodievala pravidelne na kontroly do neurologickej ambulancie W.. N. v Z.. Matka maloletého J. užíva pravidelne medikamentóznou liečbu, a to Promethazin a Risperidon. Matka dieťaťa nedokáže maloletého J. prebaliť, nakŕmiť ani okúpať. Starostlivosť o maloleté dieťa prevažne zabezpečuje navrhovateľka a jej dcéra F. B.. Matka maloletého dieťaťa sama z domácnosti nikde s maloletým J. neodchádza, vždy má pri sebe niekoho z rodiny ako dozor. Matka nevie odhadnúť potreby maloletého dieťaťa a nevie na ne primerane reagovať. Maloletý J. má v domácnosti navrhovateľky vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývin. Zdravotnú starostlivosť maloletému J. zabezpečuje W.. W.. Maloletý J. je zdravý, nevyžaduje si zvýšenú zdravotnú starostlivosť. Do poradne s maloletým J.

chodí navrhovateľka, ale stále so sebou berie aj matku dieťaťa. Maloletému J. navrhovateľka vybavila aj rodný list a zdravotnú poisťovňu, pretože matka by to nezvládla. Navrhovateľka žije na vrchnom poschodí murovaného domu v domácnosti so svojimi maloletými deťmi L. B., nar. XX.XX.XXXX, R. B., nar. XX.XX.XXXX a M. B., nar. XX.XX.XXXX, ako aj s matkou maloletého J. O. B. a žije s nimi aj jej ďalšia dcéra F. B. spolu so svojim partnerom Z. S. a ich spoločnými maloletými deťmi B. M. a V.. Navrhovateľka je nezamestnaná, je poberateľkou príspevku na opatrovanie na svoju dcéru O. B. - matku maloletého J. v sume 508,44 Eur a prídavku na mal. deti v sume 103,52 Eur, pričom prídavok na mal. deti M. a L. je vyplácaný formou osobitného príjemcu z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Matka maloletého J. nie je poberateľkou žiadnej štátnej sociálnej dávky. Nakoľko matka dieťaťa nie je schopná z dôvodu pretrvávajúcich psychických problémov zabezpečiť maloletému dieťaťu starostlivosť a výchovu na požadovanej úrovni a otec dieťaťa nie je určený, žiadala návrhu vyhovieť.

2. Opis návrhu s poučeniami a uznesením, ktorým bola matka maloletého vyzvaná na vyjadrenie sa k podanému návrhu, bol matke maloletého riadne doručený, táto sa k návrhu napriek výzve súdu písomne nevyjadrila.

3. Dňa 22.11.2022 na pojednávaní súd konal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletého, ktorá mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas, jej neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila navrhovateľka, ktorá je jej matkou, a to z dôvodu, že ani ona si nevšimla, že aj matka je predvolaná na pojednávanie, matka však súhlasí s podaným návrhom, nepožiadala o odročenie pojednávania.

4. Súd na pojednávaní dňa 22.11.2022 vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľky - starej matky maloletého, oboznámením sa s prednesom kolízneho opatrovníka maloletého, taktiež oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, ako aj s uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 1P/79/2022-14 zo dňa 17.08.2022, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoP/30/2022-32 zo dňa 26.09.2022 a zistil tento stav.

5. Stará matka O. B. na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu a žiada, aby maloletý vnuk J. bol zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti ako starej matke. Je starou matkou maloletého dieťaťa, matka dieťaťa O. je jej dcéra. Návrh si podávala z dôvodu, že matka dieťaťa nie je schopná sa o maloletého riadne postarať. Matka dieťaťa, teda jej dcéra O. bola už od detstva liečená na psychické problémy, v detstve bola sledovaná aj na pedopsychiatrickej ambulancii, teraz chodí pravidelne na kontroly do neurologickej ambulancie a taktiež aj pravidelne užíva lieky a to Promethazin a Risperidon. Otcovstvo k maloletému J. nie je doteraz určené, nakoľko nevie kto je otcom dieťaťa. Matka dieťaťa, jej dcéra O. býva s ňou v spoločnej domácnosti, pričom o maloleté dieťa sa stará ona, matka nikdy nie je sama s maloletým, nakoľko sa nevie o maloletého adekvátne postarať, nikdy nie je s maloletým matka ponechaná osamote, taktiež ho nechodí ani sama kočíkovať, stále pri nej niekto musí byť, vždycky je pod dohľadom niekoho z rodiny. Taktiež aj keď matka ide von, matka chodí len na dvor, nechodí ani do obchodu a nikdy nie je osamote s dieťaťom.

Ona je vdova, manžel zomrel asi pred tromi rokmi. Býva spolu s maloletým vnukom J. a taktiež aj s jeho matkou, teda so svojou dcérou O. v spoločnej domácnosti. Okrem toho s nimi býva ešte aj jej plnoletá dcéra F. spolu so svojím priateľom a ich dvomi deťmi a taktiež s ňou bývajú ešte jej maloleté deti L. B., M. B. a R. B., tieto ešte chodia do školy. Spolu bývajú v rodinnom dome, kde majú k dispozícii kuchyňu a jednu izbu. Čo sa týka maloletého vnuka J., matka s maloletým nechodí sama ani k doktorovi, k lekárom chodí s maloletým ona a matka ide s ňou iba ako doprovod, aby vedela do budúcnosti aspoň ako to chodí. Detskou lekárkou maloletého je W.. W. v Z.. Maloletý J. je zdravý, má absolvované všetky povinné očkovania.

Nie je zamestnaná, nie je ani evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, jej príjmom je opatrovateľský príspevok na dcéru O., teda matku maloletého J.. Zároveň poberá aj vdovský dôchodok a taktiež aj sirotsky dôchodok na deti a taktiež aj rodinné prídavky na maloleté deti. Je zdravá, berie iba lieky na tlak, avšak dokáže sa o maloletého vnuka postarať. Nikdy nebola súdne trestaná. Matka maloletého, jej dcéra O. poberá invalidný dôchodok v sume okolo 220,- Eur mesačne. Keďže dcéra býva s ňou v spoločnej domácnosti, spoločne aj hospodária a dcéra prispieva aj na všetky potreby pre maloletého J., zakupuje aj potrebné veci. V súvislosti s bývaním platí elektriku a vodu v sume 45,- Eur mesačne, zakupuje si drevo na kúrenie, čo vyjde okolo 300,- Eur na zimu a okrem toho zakupuje stravu, oblečenie a hygienické potreby. Taktiež je potrebné zakupovať veci aj jej maloletým deťom do školy.

6. Kolízny opatrovník maloletého na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom súhlasí, a teda súhlasí s tým, aby maloletý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je starou matkou maloletého dieťaťa, a to z dôvodu, že matka dieťaťa nie je schopná adekvátne reagovať na potreby dieťaťa. Dozor pri starostlivosti matky o dieťa je nevyhnutný, nakoľko matka by svojím konaním mohla maloletému dieťaťu ublížiť.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka maloletého - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno zo dňa 21.11.2022 zo sociálneho zisťovania v rodine maloletého dieťaťa súd zistil, že v domácnosti maloletého dieťaťa bolo vykonané neohlásené sociálne zisťovanie. V predmetnej domácnosti býva spolu s maloletým J. jeho matka O. B., nar. XX.XX.XXXX, stará matka O. B., nar. XX.XX.XXXX, jej maloleté deti B. - L., nar. XX.XX.XXXX, R., nar. XX.XX.XXXX a M., nar. XX.XX.XXXX. Otec mal. detí zomrel. V domácnosti tiež ešte býva aj sestra matky F. B., nar. XX.XX.XXXX, jej mal. deti B. - M., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX a jej partner Z. S.. Maloletý J. je narodený mimo manželstva. Otcovstvo k maloletému dieťaťu nebolo určené a matka nevie, kto je otec dieťaťa.

Komplexnú starostlivosť o maloleté dieťa denne zabezpečuje stará matka O. B.. Matka maloletého dieťaťa bola v detstve sledovaná na pedopsychiatrickej ambulancii u W. L. a v súčasnosti je matka nastavená na medikamentóznú liečbu, užíva Promethazin a Risperidon. Matka má už od detstva psychické problémy, na čo je aj liečená. Matka pravidelne navštevuje neurologickú ambulanciu W. N.. Matka nie je s maloletým dieťaťom ponechaná osamote, nakoľko by mu mohla z nevedomosti ublížiť neprimeraným správaním. V rozhovore matka odpovedala stručne a uviedla, že sa o syna nevie postarať. Nechodí ho ani sama kočikovať. Stále pri nej niekto musí byť. Nevie reagovať na potreby maloletého dieťaťa, nevie ho ani prebaliť, nachovať, okúpať a vyhodnotiť akúkoľvek situáciu týkajúcu sa maloletého dieťaťa. Maloletému J. zdravotnú starostlivosť zabezpečuje W. W. v Z.. Do poradne s maloletým dieťaťom chodievala stará matka pravidelne a riadi sa podľa pokynov lekárky.

Maloleté dieťa má v domácnosti starej matky zabezpečené všetky potreby pre jeho zdravý vývin. Prostredie je stabilné a bezpečné. Starostlivosť dieťaťu zabezpečuje stará matka. Po narodení maloletého dieťaťa mu stará matka vybavila aj rodný list, zdravotné poistenie. Maloleté dieťa má v domácnosti všetky hygienické potreby, dostatok oblečenia, ako aj hračiek, liekov a aj sušeného mlieka, keďže maloletý J. je prikrmovaný.

Matka sa osobne o maloleté dieťa nijakým spôsobom nepodieľa na výchove maloletého dieťaťa, nedokáže posúdiť jeho zdravotný stav, ako ani primerane reagovať na jeho potreby. Matka pri jednoduchých činnostiach súvisiacich so starostlivosťou o maloletého J. potrebuje dozor, nakoľko nevedomosťou a neprimeranou silou a neopatrnosťou môže matka ohroziť zdravie a život maloletého. Matka na plač maloletého J. počas sociálneho zisťovania nijakým spôsobom nereagovala. Sedela na posteli a pozerala do zeme. Stará matka maloletého, ako aj sestra matky sa snažia udržiavať osobný kontakt maloletého dieťaťa a jeho matky a nepretrhnúť väzbu medzi matkou a jej dieťaťom, a preto matku zapájajú do jednoduchých úkonov týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa. Dozor pri osobnom kontakte matky s dieťaťom je nevyhnutný, keďže matka nevie adekvátne reagovať na potreby dieťaťa, vyhodnotiť situáciu a svojím konaním by mu mohla ublížiť.

V závere správy kolízny opatrovník maloletého uviedol, že o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa matka nedokáže rozhodnúť, a preto považuje podaný návrh starej matky O. B. na zverenie maloletého dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti za dôvodný.

8. Z odpisu registra trestov na starú matku O. B. súd zistil, že táto nemá záznam v registri trestov.

9. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica zo dňa 02.11.2022 súd zistil, že matka maloletého za posledných 12 mesiacov nebola poberateľkou dávky v nezamestnanosti ani nemocenských dávok, táto od 05.02.2021 poberá invalidný dôchodok aktuálne vo výške 227,90 Eur mesačne.

Stará matka O. B. za posledných 12 mesiacov nebola poberateľkou dávky v nezamestnanosti ani nemocenských dávok, táto od 09.01.2020 poberá vdovský dôchodok aktuálne vo výške 114,- Eur mesačne, ako aj sirotsky dôchodok aktuálne vo výške 224,10 Eur mesačne.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno zo dňa 09.08.2022 súd zistil, že matka maloletého si ku dňu 09.08.2022 neuplatnila nárok na žiadnu štátnu sociálnu dávku (rodičovský príspevok + prídavok na dieťa).

11. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno zo dňa 02.11.2022 súd zistil, že matka maloletého nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ani príjemcom štátnych sociálnych dávok ani iných príspevkov.

Stará matka O. B. nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi. Stará matka poberá od 01.01.2000 prídavok na dieťa aktuálne vo výške 90,- Eur mesačne a od 01.03.2015 poberá tiež peňažný príspevok na opatrovanie aktuálne vo výške 525,65 Eur mesačne.

12. Maloletý J. B. sa narodil XX.XX.XXXX matke O. B., nar. XX.XX.XXXX, otcovstvo k maloletému doposiaľ nebolo určené. Matka je slobodná, inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Návrhom doručeným Okresnému súdu Brezno 10.08.2022 sa stará matka O. B. domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým jej maloletý bude zverený do náhradnej osobnej starostlivosti a matka maloletého bude zaviazaná prispievať na neho výživným. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 1P/79/2022-14 zo dňa 17.08.2022, právoplatným 10.10.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoP/30/2022-32 zo dňa 26.09.2022, návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Dôvodom zamietnutia návrhu bolo, že zo zistených skutočností v tom čase nebolo možné vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov maloletého; maloletý v tom čase bol v domácnosti navrhovateľky, ktorá mu zabezpečovala komplexnú starostlivosť, toto prostredie bolo stabilné a bezpečné a maloletý mal zabezpečené všetky potreby pre jeho zdravý vývin; situácia maloletého v tom čase nevyžadovala rýchle a pružné riešenie pomerov maloletého.

13. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú, alebo nemôžu zabezpečiť.

14. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

15. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je:

- a) zverenie maloletého dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (náhradná osobná starostlivosť),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

16. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 45 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

19. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

20. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných

skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

21. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

22. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

23. Podľa § 45 ods. 8 veta prvá Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

24. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za 6 mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

25. Podľa § 54 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

26. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

27. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

28. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

29. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

31. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

32. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

33. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

34. Podľa článku 5 základných zásad Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

35. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

37. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

38. Náhradná starostlivosť má nahrádzať osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Neschopnosť alebo neochota rodičov zabezpečiť osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa môže spočívať v objektívnych alebo subjektívnych okolnostiach, napr. ak rodičia starostlivosť o dieťa zanedbávajú, čo sa vyznačuje nedostatkom ich starostlivosti, spôsobujúcim závažné ohrozenie vývoja dieťaťa alebo nebezpečenstva pre dieťa, zlyhanie pri zabezpečení telesných potrieb dieťaťa - výživy, ošatenia, ubytovania, zdravotnej starostlivosti, citové zanedbávanie - nezabezpečenie citových potrieb dieťaťa a pod. Každé zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti predstavuje faktický zásah do výkonu rodičovských práv. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť inej fyzickej osoby ako rodiča. V prípade posudzovania splnenia podmienok pre nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti berie súd do úvahy záujem maloletého dieťaťa a to, či sa žiadny rodič naozaj nemôže alebo nechce o svoje dieťa starať. Právnym následkom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti je, že sa rodičia nemôžu o svoje dieťa osobne starať a túto starostlivosť zabezpečuje osoba, ktorej bolo dieťa rozhodnutím zverené, avšak len do času, kým si rodič na svojej strane nevytvorí alebo neobnoví podmienky pre prevzatie osobnej starostlivosti o dieťa. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa totiž majú vždy v prvom rade jeho rodičia.

39. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že sú splnené zákonné podmienky k tomu, aby maloletý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky O. B., ktorá je starou matkou maloletého zo strany matky, nakoľko náhradná osobná starostlivosť starej matky je v súčasnosti pre maloletého najvhodnejšou formou starostlivosti pre zdravý všestranný vývin maloletého a vyžaduje si to záujem maloletého. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že maloletý je narodený mimo manželstva, jeho matkou je O. B., nar. XX.XX.XXXX a otec je v rodnom liste neuvedený. Maloletý je od narodenia v domácnosti navrhovateľky, ktorá mu zabezpečuje komplexnú starostlivosť, nakoľko jej dcéra, matka maloletého, má od detstva psychické problémy, na čo je aj liečená, sama sa nevie o dieťa postarať, nedokáže posúdiť jeho zdravotný stav a nevie ani primerane reagovať na jeho potreby, pri jednoduchých činnostiach súvisiacich so starostlivosťou o maloletého matka potrebuje dozor, nakoľko nevedomosťou a neprimeranou silou a neopatrnosťou by mohla ohroziť zdravie a život maloletého. Maloleté dieťa a jeho matka žijú v domácnosti navrhovateľky, kde má maloletý zabezpečené všetky potreby pre jeho

zdravý vývin. Prostredie je stabilné a bezpečné. Starostlivosť maloletému od narodenia zabezpečuje stará matka maloletého zo strany matky, pričom v jej starostlivosti neboli kolíznym opatrovníkom zistené žiadne nedostatky. Maloleté dieťa má v domácnosti starej matky vytvorené a zabezpečené všetky potreby a vhodné podmienky na zdravý vývin, stará matka zabezpečuje maloletému všetky potreby a bezpečie a dokáže zabezpečiť starostlivosť na požadovanej úrovni. Nakoľko stará matka O. B. v súčasnosti spĺňa všetky zdravotné, osobnostné a morálne predpoklady na zverenie maloletého J. do náhradnej osobnej starostlivosti tak, ako to predpokladá Zákon o rodine, súd dospel k záveru, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

40. Na základe vyššie uvedeného vychádzajúc aj zo správy o šetrení rodinných pomerov a doporučení kolízneho opatrovníka súd zveril maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. B.. Súd zároveň vymedzil aj rozsah práv a povinností starej matky k maloletému dieťaťu.

41. Zároveň súd zaviazal matku maloletého prispievať na výživu maloletého, a to vzhľadom na jej aktuálne pomery výživným v minimálnej výške, t.j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne (v súčasnosti 32,11 Eur mesačne) počnúc dňom 01.12.2022, keď súd zohľadnil tú skutočnosť, že matka maloletého poberá len invalidný dôchodok vo výške 227,90 Eur mesačne. Počiatok vyživovacej povinnosti matky súd stanovil od 01.12.2022, nakoľko mal preukázané, že do tejto doby si matka maloletého v rámci svojich možností vyživovaciú povinnosť dobrovoľne plnila priamo voči navrhovateľke. Matka maloletého je povinná výživné poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno.

42. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď vo výroku III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

V súlade s § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 63 CMP),

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému alebo o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.